

МИКРОСТРУКТУРА НА СИНОНИМНИТЕ РЕЧНИЦИ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Ваня Зидарова
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

MICROSTRUCTURE OF THE THESAURI OF THE BULGARIAN LANGUAGE

Vanya Zidarova
Paisii Hilendarski University of Plovdiv

The research makes a comparative analysis of four thesauri of the Bulgarian language. Three of them are printed and the fourth is digital. The comparison is made based on the following criteria: volume of the lexical corpus, selection of language units, structure of the dictionary article, presence or absence of semantic definition and illustrative material, stylistic notes.

Key words: dictionary, thesaurus, synonyms, dictionary article

От гледна точка на традиционната лексикографска типология синонимните речници принадлежат към групата на „специалните речници“, които отразяват системните отношения в лексиката – синонимия, антонимия, паронимия, омонимия. Тези речници Т. Бояджиев нарича „аспектни“, тъй като са съсредоточени върху един от аспектите на лексемата (Бояджиев 2002: 334). Кр. Чолакова пък ги нарича „специализирани“ в опозиция с общите речници, които се стремят да представят цялата лексикална система. Общите се характеризират с „многоаспектност, цялостност, пълнота“, а специализираните – с „едноаспектност, частичност, едностранност“ на представяне на единиците от лексикалната система (Чолакова 1985: 21 – 25).

Виждаме, че има конкуренция между названията „специални“ и „специализирани“ речници, като не се уточнява има ли разлика между тези термини. Според нас може да се въведе следното разграничение: „специални“ (в опозиция с „общи“) са речниците, представлящи част

от лексикалната система и конкретен тип лексикално-семантични отношения в речника. Такива са синонимни, етимологични, антонимни, омонимни, речници на чуждите думи, неологични речници и прочие. Като „специализирани“ могат да се разглеждат различните терминологични речници, които описват специализирана терминология, присъща на дадена наука (речник на литературните термини, речник на медицинските термини, речник на икономическите термини и т.н.).

Малко по-различна класификация предлага М. Чоролеева (Чоролеева 2016: 49 – 53). По-особеното в подхода е, че речниците се разделят на типове чрез установяване на признаците, които ги характеризират. Тези признаци се определят въз основа на начина на представяне на речниковия обект. Всеки тип речник притежава основен, най-характерен различителен признак, който доминира. Едновременно с него съществуват редица съпътстващи признаци, въз основа на които се обособяват различни подтипове в основния тип. В зависимост от аспекта на описание М. Чоролеева разграничава три типа речници. Това са: *речници за значението* (тълковните речници), *речници за формата* и *речници, разглеждащи както съдържанието, така и формата* на езиковите единици (големите тълковни речници и тезаурусите – традиционни и електронни (Чоролеева 2016: 50). В тази класификация не е уточнено мястото на синонимните речници. Предвид това, че те представят определен тип семантично отношение, би трябвало да се приемат за „речници на значението“.

Синонимни отношения присъстват и в повечето тълковни речници. Например „Речник на българския език“ (оригинално заглавие: „Речникъ на българскый языкъ“) на Найден Геров е от смесен тип. Той има характеристики едновременно на тълковен, диалектен, етимологичен, граматичен, преводен и синонимен речник (Герв 1978).

Спор – спòрът, спòра, мн. спòрове, спòра (сл. ч.), м. (рус.). Оживен разговор, при който се защитават различни мнения; *препирня*.

Голям За човек – който има височина, ръст над средния и обикн. по-едро тяло; *висок, едър*; Който е значителен по количество, по брой; *многоброен, многочислен, обилен, изобилен*.

Синонимните речници са непълни, частични, тъй включват само част от лексемите в речника на езика – тези, при които се наблюдават синонимни отношения. Отношението на синонимия означава близост или идентичност в значенията на група лексеми. Всеки синоним, споделяйки общи семантични признаци с останалите синоними, внася собствен нюанс в означеното общо понятие. Дори при пълно препок-

риване на десигнатите се открива стилистична или функционална разлика.

В структурно отношение приемаме класификацията на Д. Благоева, която разграничава три структурни аспекта на всеки речник (Благоева 2013: 2):

1. *Макроструктура* – състав и организация (композиция) на съставните части на речника (Предговор, Указание за ползване на речника, Съкращения, Специални знаци, Библиография, Основно тяло на речника, Приложения)
2. *Микроструктура* – организация на елементите в речниковите статии (структура на речниковата статия)
3. *Медиоструктура* – взаимовръзка между елементи от различни речникови статии или от различни части на речника (структура на препратките).

Микроструктурата при синонимните речници включва две страни – лява и дясна. Лявата страна представлява съвкупност от единици (заглавки, вокабули), свързани в системни отношения и подредени по азбучен принцип. За водещ синоним (заглавка, заглавен синоним) обикновено се избира лексема, която е част от активната лексика, достатъчно популярна и ненатоварена с допълнителни нюанси по отношение на произход, семантика, стилистика, сфера на употреба. Дясната страна е същинската част от речниковата статия и представя синонимния ред, който от своя страна, може да включва различен тип информация – набор от синонимни лексеми, синонимни фразеологизми и други устойчиви словосъчетания, субстандартни синоними, евентуално тълкуване на общото семантично съдържание на синонимния ред.

В историята на българската лексикография няма много на брой синонимни речници. Първият такъв е на Мариана Дъбева – „Речник на българските синоними“, Печатница Кожухаров, 1930 г. С голяма популярност е излезлият през 1936 г. (1-во издание) „Български синонимен речник“ на Любен Нанов, който многократно е преиздаван през 50-те и 60-те години на ХХ век (изд. „Наука и изкуство“). Дълго време той остава единственият синонимен речник на българския език. Едва през 1980 г. излиза академично издание на синонимен речник – „Синонимен речник на съвременния български книжовен език“ (М. Димитрова, А. Спасова. София, Изд. на БАН, 1980 г.). Следва преработено издание на речника на Л. Нанов („Български синонимен речник“, Любен Нанов, Ани Нанова. 1-во издание 1987, второ осъвременено и преработено издание – 2000 г. София, изд. „Хейзъл“). С това синонимните речници на българския език се изчерпват.

Като имаме предвид колко динамично се разви българската лексикална система през последните десетилетия, очевидно е, че има неотложна нужда от един съвременен синонимен речник с максимален обхват, който да включва и неологизмите, възникнали през годините, които не са били включени в по-ранните речници. Такъв съвременен тип синонимен речник е изработен от Секцията по компютърна лингвистика при БАН, но не е излишно да се издаде и книжно тяло, включващо съвременната лексика и синонимните отношения в нея.

Сравнението на микроструктурно равнище между синонимните речници на българския език ще базираме на отбелязаните по-горе три речника:

1. *Български синонимен речник*. Автор: Любен Нанов, 1963 г., София, изд. „Наука и изкуство“, четвърто издание;
2. *Синонимен речник на съвременния български книжовен език*. Автори: М. Димитрова, А. Спасова. София, 1980, Изд. на БАН;
3. *Български синонимен речник*. Автори: Любен Нанов, Ани Нанова, 2000 г., София, изд. „Хейзъл“, второ преработено и осъвременено издание.

Спираме се на тях по следните причини. Първо, логично е да започнем с първия синонимен речник, за да можем да проследим как се развива лексикографската практика във времето. Любопитно е по какво преработеното и осъвременено издание на Л. Нанов и А. Нанова се различава от първия речник и как точно е осъвременен. А „Синонимен речник на съвременния български книжовен език“ избираме поради факта, че всъщност това е единственият „академичен“ синонимен речник. Накрая ще се спрем и на съвременния речник, продукт на Секцията по компютърна лингвистика, тъй като той засега е най-новият и при него се прилагат съвременни методи на оформление и описание.

Л. Нанов. Български синонимен речник (1963)

Първото издание на речника (съкр. БСР1) включва 10 000 заглавки и както уточнява в предговора самият автор, „броят на синонимите в редиците не беше голям“ (БСР1 1963: 4). В следващите издания логично количеството на обхванатите лексеми нараства – във 2-рото издание те са 13 000, а в 3-тото издание са 18 000. Броят на синонимите в един ред варира около 10 – 12 лексеми, подбрани предимно от книжовната лексика. Речникът няма тълковен характер. Характерна за него е разнородността на включените в синонимния ред еди-

ници – не се спазва граматическа и деривационна еднородност, като се включват и производни думи от други части на речта. Например: *устойчив* – *устойчивост*, *устоявам*, *стремеж* – *стремителност*, *стремителен*, *стремително*. Препратките са сведени до минимум с цел по-лесното ползване на речника. Друга характерна черта на този речник е изобилието от разговорни, експресивни, архаични и диалектни думи, както и на устойчиви словосъчетания. Почти всяка лексема е съпроводена от стилистична бележка – *нар.*, *книж.*, *разг.*, *диал.*, *остар.*, *канц.*, *юрид.*, *църк.*, *нов*, *ругат.*, *ирон.*, *пренебр.* Синонимите на отделните значения при многозначните думи са графично разделени. Устойчивите словосъчетания се поставят на края на реда.

СПОР – 11 синонима, *прение (остар.)*, *пререкание*, *полемика*, *препирня*, *разискване*, *диспут*, *несъгласие*, *разпра*, *кавга*, *хър-мър (разг.)*, *търкане (разг.)*

Широкото представяне на синонимията е особено видно при лексемата СТАР, на която са посочени 44 разнородни по характер синонима: *възрастен*, *дърт*, *остарял*, *преминал години*, *на възраст*, *старичък*, *старик*, *дядо*, *ветеран*, *немощен*, *слаб*, *грохнал*, *изхабен*, *вехт*, *взел-дал*, *влязъл в архива*, *някогашен*, *прежсен*, *бивш*, *дългогодишен*, *отживял времето си*, *излязъл от употреба*, *старомоден*, *старинен*, *древен*, *античен*, *допотопен*, *вековен* и други.

КРАСИВ – 12 синонима, *хубав*, *напет*, *гиздав*, *красен (нар.)*, *прелестен*, *очарователен*, *ненагледен*, *изящен*, *строен*, *прекрасен*, *грациозен*, *разкрасен*.

ПИЯ – 16 синонима: *смуча*, *изсмуквам*, *изпивам*, *сърбам*, *наливам се*, *лоча*, *цукам*, *гълтам*, *попийвам си*, *пиянствам*, *напивам се*.

УМЕН – 19 синонима: *мъдър*, *разумен*, *разсъдлив*, *здравомислещ*, *смислен*, *свестен*, *прозорлив*, *схватлив*, *възприемчив*, *интелигентен*, *зрял*, *трезв*, *умна глава*, *сече му пипето*, *съзнателен*, *поумнял*.

Характерна особеност на този речник е и поставянето на устойчиви словосъчетания като заглавки (*вятър и мъгла*, *вътрешно чувство*, *давам кураж*, *вървя по гайдата*), отрицателни конструкции (*не бива*, *не вземам от дума*, *не го бива*, *не върви*, *не ме е еня*). Този речник се характеризира най-вече с максимално широкия поглед върху синонимията, но това е и неговият основен недостатък. В търсенето на изчерпателност много често синонимните редове са твърде разнородни от езикова гледна точка. Няма илюстративна част, която би позволила да се демонстрира разликата в семантиката на синонимите, както и спецификата на контекста, в който се употребяват.

Синонимен речник на съвременния български книжовен език (1980)

Речникът (съкр. СРСБКЕ) има тълковен характер, съдържа само лексикални единици, включва семантични, стилистични и експресивни бележки. Подборът на заглавните синоними се базира на Български тълковен речник (София, 1955) и предишните синонимни речници. Съдържа 1643 заглавки (съответно и толкова синонимни реда), общият брой на включените единици е над 5000. Отсъствието на теоретични изследвания върху синонимите и недостатъчната лексикографска практика към момента създават редица затруднения при изработването на речника. За заглавка се избира т.нар. „доминантен“ синоним“, който се характеризира със стилистична неутралност. Синонимният ред представлява логическо и граматично единство, като разликата се изразява в семантично или стилистично отношение. Формулирането на общо семантично ядро („общо значение“) е най-характерният признак на този речник. За първи път единството на синонимния ред се илюстрира чрез семантична дефиниция, което придава и тълковен характер на речника. Важно значение авторките приписват и на признака „взаимозаменяемост в текста“. Хипонимите са изключени и не се разглеждат като проява на синонимия, не се схващат като синоними и думи с различна стилистична характеристика от типа *кон – кранта, политик – политикан*. Не се приемат в синонимния ред и думи от чужд произход като *генерация – поколение*. Включени са предимно думи от книжовната лексика, които са стилистично неутрални. Отклонение от тази практика са само някои популярни диалектизми и архаична лексика, открита в произведенията на български писатели, творили през XX век, както и чужди думи, които са широко разпространени в съвременната реч. Категорично са изключени фразеологизмите. Въобще подборът е много прецизен, което пък води до отпадане на редица лексеми и съответно бедност на синонимния ред.

Микроструктурата на този речник притежава следните характеристики: доминантният синоним почти винаги е книжовна домашна дума, стилистично неутрална и широко разпространена. Синонимите в реда се подреждат в зависимост от „близост на значението с доминантния синоним“ (СРСБКЕ 1980: 14). Установяването и степенуването на такава близост е доста трудно и най-често се позовава на авторовата лингвистична интуиция. Първо се изброяват стандартните синоними, следват единици със субстандартен характер – поетизми, архаизми, диалектизми. Допуска се синонимна връзка между първично и вторично значение. Въпреки че формулирането на общото зна-

чение е заявено като намерения, то невинаги е формулирано последователно – при някои редове го има, при други – не. Някои синоними са придружени от стилистични бележки. Широко застъпени са препратките. Например: КРЕВАТ. *Вж. Легло // ЛЕГЛО, креват.* В края на речниковата статия има илюстративна част, ексцерпирана от произведения на съвременни български автори.

Поради прецизния подбор и наложените ограничения синонимните редове в този речник са относително кратки. Желанието да се избягват чужди думи, архаични думи, диалектизми, редки думи, книжовна лексика, свежда синонимията до крайно ограничен кръг лексеми.

Преобладаващият тип микроструктура в този речник е следният:

- Доминантен синоним (маркиран с главни букви) и синонимен ред.
- Граматични бележки. Срещат се само при някои глаголи от трето спрежение, които са придружени от техните съответствия в свършен вид. Например: РАЗДИРАМ, *разкъсвам, съдирам. Св. вид: раздера, разкъсам, съдера.*
- Формулиране на общото значение на синонимния ред (невинаги се посочва, например отсъства при синонимния ред ПЛАЧА, *ридая, рева, хлипам, хълцам, цивря, хленча*).
- Всяка лексема от синонимния ред се дефинира с цел открояване на семантичната специфика.
- Всяка лексема от синонимния ред е съпроводена от достатъчно количество примери за употреба в контекст, избран от произведения на български автори от ХХ век.

Например:

КРАСИВ, хубав, красен, гиздав.

Общо значение: *който доставя удоволствие с външния си вид.*

Красив: *който отговаря на естетическия идеал*

Хубав: *който доставя удоволствие, като го гледаш*

Красен: *остаряла дума, която съвпада по значение с „красив“*

Гиздав: *народна дума, подобна на „хубав“, но се свързва предимно с облеклото.*

СПОР, препирня, полемика, диспут

В тази статия не е посочено „общо значение“, а за всеки от синонимите е дадено описание на лексикалното значение с цел да се открият приликите и разликите. Например при „полемика“ и „диспут“ се подчертава публичният характер на спора, обществената значимост

на предмета на спора, докато при „препирня“ се набляга на ожесточеността на спора.

СТАР, дърт

Отново липсва общото значение.

Стар – човек, животно или растение, който е живял, съществувал много години. Признакът се приписва само на лица, животни и растения, но той е присъщ и на неодушевени обекти, например стара кола, стара къща, стар град.

Дърт – от народния език, равнозначна на „стар“

Очевидно е, че понякога е много трудно да се формулират семантичните нюанси, което личи и при формулировката на значенията. Например:

ПОТОМСТВО, поколение

потомство – хората, които следват своите родители, деди и продължават човешкия род

поколение – хора или животни, които идват след своите родители.

Авторките приемат съществуването на абсолютно идентични по значение лексеми. Например: ПИТИЕ, *напитка* (общо значение: течност за пиене) „Напитка не се различава по значение от питие“ (СРСБКЕ 1980: 401).

Основен плюс на този речник е семантичното описание – както формулирането на т.нар. общо значение, така и дефинирането на лексикалните значения на отделните синоними. Въпреки че невинаги това е успешно направено, тълковният елемент е важна особеност на този речник. Ограниченията, които авторките си поставят при подбора на думите, се отразява върху количеството на лексемите. Например прилагателното СТАР у Л. Нанов има 44 синонима, а в този речник има само един: СТАР, дърт.

Български синонимен речник (Л. Нанов, А. Нанова, 2000 г.)

Изданиято (съкр. БСР2) се определя като „допълнено и осъвременено“ в сравнение с речника на Л. Нанов и първото издание от 1987 г. И това е факт. Включени са нови лексеми, преосмислени лексеми, архаизирани лексеми, нови думи и нови значения, но се запазва нетълковният тип. Видимо се е увеличил броят на лексемите в речника, структурирани са 30 000 речникови статии, включени са 4000 фразеологизма. Препратките са сведени до минимум, но е запазено стилистичното разнообразие – книжовна лексика, архаизми, диалектизми, жаргонна лексика, разговорна лексика, като стилистичните нюанси са

подробно отбелязани към всяка лексема. Прилика с речника на Л. Нанов откриваме във включването на фразеологични единици в синонимния ред, ограничението на препратките, подробните стилистични бележки, включването и на производни думи. Именно наличието на производни думи в синонимния ред (*нещастен – нещастие, упорит – упорствам, упоритост*) е най-голямата слабост и на двата речника, тъй като по този начин се нарушава абсолютното изискване за лексикално-граматична еднородност на синонимите. Въпреки че в предговора синонимите се определят като „думи от една и съща част на речта“ (БСР2 2000: 1), това условие не е спазено в речниковите статии. Подборът на лексемите е направен въз основа на значително количество речници – тълковни, фразеологични, синонимни, речници на чуждите думи, речник на редки и остарели думи. Включени са нови за лексиката думи като *автокрация, адресат, адресант, аспирация, кредитор, рекет, рекетъор, оторизирам, ревандикация (юрид. – иск)*. Синонимните редове са богати в количествено отношение, което се дължи на широкото разбиране на синонимията. Например:

СПОР – препирня, полемика, диспут, пререкание, словоборство, словесен двубой.

КРАСИВ – хубав, красен, гиздав, кипър, лъскав, гюзел, ненагледен, изящен, грациозен, естетичен, живописен, с очи да го изпиеш, като капка, един път

УМЕН – мъдър, зрял, трезвен, философски, разумен, разсъдлив, паметлив, акъллия, интелигентен, буден, схватлив; сече му умът (като бръснач), сече му пипето, с мозък в главата.

Основните показатели, по които ще проведем сравнението между трите речника, са следните: 1. Подбор и брой заглавни синоними, 2. Тълковен/нетълковен тип речник, 3. Специфика на включените в реда изразни средства (книжовни и некнижовни единици, лексеми и словосъчетания, еднородни или разнородни в граматично отношение единици, домашни и чужди лексеми), 4. Лингвистични бележки, 5. Препратки, 6. Наличие на илюстративна част.

Ето какво показва сравнителният анализ:

1. БСР1 (10 – 18 000), СРСБКЕ (1463), БСР2 (30 000);
2. Единствено СРСБКЕ е тълковен тип;
3. БСР1 и БСР2 включват разнородни изразни средства, не само лексеми, но и устойчиви словосъчетания, СРСБКЕ – само лексикални единици;
4. Във всички има стилистични бележки, но особено много са в БСР1;

5. Малко препратки в БСР1 и БСР2, значително повече в СРСБКЕ;
6. Само в СРСБКЕ има илюстративна част.

С навлизането на дигиталните технологии и интернет възникна възможност речниците да се изработват онлайн. Това спестява ограничението, налагано от хартиения носител, авторите да се съобразяват с обема на лексикалните единици и с начина на структуриране на речника. Ще се спрем на синонимния речник, изработен в Секцията по компютърна лингвистика при БАН (<http://dcl.bas.bg/resursi/wordnet/>). Основна причина да изберем точно този речников корпус, е, че той има представителен за българската лексикология характер, изработен е от колектив от специалисти и прилага начини на описание, които са в съзвучие със съвременните технологии и практики. Изработването на този дигитален речник се базира върху методиката на Stanford WordNet. Лексикалният корпус е богат и се основава на връзка между лексикалните значения. Синонимите образуват мрежа от когнитивно сродни единици (synsets), всяка от които обаче се отличава със семантична специфика, илюстрирана чрез кратка дефиниция и примерни употреби. WordNet е специфична комбинация от традиционен речник и тезаурус, тъй като включва не само синоними в тесния смисъл на термина, но и хипоними, мероними, хиперними, т.е. включени са разнородни семантични релации.

Българският WordNet представлява многоезична семантична мрежа, насочена към изграждането на синхронизирани семантични бази от данни от различни езици. Конкретно проектът BulNet (Проект BulNet <https://dcl.bas.bg/bulnet>) представлява лексикално-семантична мрежа на българския език, обхващайки периода от 2005 до 2010 година. Можем да заключим, че обхванатата в проекта лексика е съвременна, съобразена с процесите на неологизация и достатъчно представителна в количествено отношение. Към момента българският WordNet съдържа повече от 85 000 синонимни множества, като лексемите са от различни части на речта и са избирани предимно на честотен принцип. В количествено отношение това е най-богатият синонимен речник на българския език. Количественото богатство е възможно, тъй като са избегнати ограниченията на книжното тяло и се разполага с огромно интернет пространство.

Начинът на представяне на синонимните множества е модерен и прецизен. Всяко синонимно множество (synset, синонимна мрежа) се базира на семантична еквивалентност между няколко лексеми (literals), към които са предявени следните изисквания:

- да изразяват еднакво значение (def);
- да притежават уникално лексикално значение (sense);
- да принадлежат към една и съща част на речта (pos).

Новост в описанието на синонимните множества е установяването на паралел с други езици, например общите множества в балканските езици. Като незадължителна се определя информацията, отнасяща се до употребата, специфични стилистични, морфологични или синтактични признаци, дължащи се на стила на автора.

Основно меню: УМЕН

bg – а: умен:1; схватлив:1; възприемчив:1

bg – а: умен:2; находчив:2; хитър:2

bg – а: проникателен:6; съобразителен:1; умел:4; вещ:6

bg – а: разумен:3; интелигентен:1

bg – а: благоразумен:1; предпазлив:2; разсъдлив:2

bg – а: мислещ:1; разсъдлив:1; разсъдителен:1

bg – а: разумен:5; благоразумен:3; здрав:3; трезв:3; здравословен:2; интелигентен:2

bg – а: изобретателен:2; находчив:6

bg – а: предпазлив:10; предвидлив:6

bg – а: буден:6; умен:10

bg – а: интелигентен:7; умен:11

bg – а: интелигентен:8; умен:12

Подменю: включва семантични дефиниции, принадлежност към дадена част на речта и примери: дефиниция: *който има бърз и продуктивен ум* литерал: умен:1, литерал: схватлив:1, литерал: възприемчив:1, пример: *схватлив ученик*

Основно меню: КРАСИВ

bg – а: красив:1; прекрасен:2

bg – а: миловиден:1; хубавичък:1

bg – а: хубав:8

bg – а: строен:2; добре сложен:1; добре оформен:1

bg – а: прелестен:5

bg – а: красив:6; приятен:8; хубав:17; добре изглеждащ:1; привлекателен:17; атрактивен:4

bg – а: великолепен:8; пищен:16; разкошен:6

bg – а: нежен:19

bg – а: красив:9; физически красив:1

Основно меню: СПОР

bg – n: спор:1; диспут:1; дебат:1

bg – n: разногласие:4; различие:1; спорене:1; спор:2; конфликт:2

bg – n: прение:1; дискусия:1

bg – n: полемика:1

bg – n: караница:2; кавга:1; препирня:1; свада:1; разпра:1; разп-
равия:1; скандал:3; каране:1; разправяне:1; препиране:1

Всяко минимножество е придружено от семантична дефиниция, като се отчитат и семантичните нюанси. Например:

УМЕН умен:2; находчив:2; хитър:2 (*който е знак за буден ум, пресметливост и изобретателност*), изобретателен:2; находчив:6 (*който притежава творчески подход и умее оригинално и умно да разреши даден проблем или трудност*)

СПОР спор:1; диспут:1; дебат:1 (*разгорещено обсъждане, словесна борба в защита на различни, обикновено противоположни възгледи, мнения по даден въпрос*) полемика (*публичен спор, дискусия, обсъждане на обществено важни въпроси или проблеми*) караница:2; кавга:1; препирня:1; свада:1; разпра:1; разправия:1; скандал:3; каране:1; разправяне:1; препиране:1 (*шумен и разгорещен спор относно нещо*)

Характерно за този речник, което го доближава до речници от типа на тезаурусите, е това, че освен класическите синоними се посочват и други семантични релации – хипоними, хиперними, антоними, деривативи. Паралелно се дават и английските им съответствия. За момента този синонимен речник е най-модерният като методика и начин на организация на лексикалния материал. Освен това неговата структура дава възможност за периодично осъвременяване чрез включване на нови лексикални единици.

ЛИТЕРАТУРА

Благоева 2013: Благоева, Д. Структура на речника. [Blagoeva, D. Struktura na rechnika.] // <http://dcl.bas.bg/sites/default/files/Structura_na_rechnika.pdf> (5.11.2021).

Бояджиев 2002: Бояджиев, Т. *Българска лексикология*. [Boyadzhiev, T. Balgarska leksikologiya.] София: Наука изкуство, 2002.

Геров 1978: Геров, Н. *Речник на българския език*. [Gerov, N. Rechnik na balgarskiya ezik.] София: Български писател, 1978.

Димитрова, Спасова 1980: Димитрова, М., Спасова, А. *Синонимен речник на съвременния български книжовен език*. [Dimitrova, M., Spasova, A. Sinonimen rechnik na savremenniya balgarski knizhoven ezik.] София: БАН, 1980.

Нанов 1963: Нанов, Л. *Български синонимен речник*. [Nanov, L. Balgarski sinonimen rechnik.] София: Наука и изкуство, 1963.

Нанов, Нанова 2000: Нанов, Л., Нанова, А. *Български синонимен речник*. [Nanov, L., Nanova, A. *Balgarski sinonimen rechnik*.] София: Хейзъл, 2000.

Проект BulNet <<https://dcl.bas.bg> > bulnet> (1.11.2021)

Чолакова 1985: Чолакова, Кр. Четиридесет години българска лексикология и лексикография. [Cholakova, Kr. *Chetirideset godini balgarska leksikologiya i leksikografiya*.] // *Български език*, 1985, № 1, 21–25.

Чоролеева 2016: Чоролеева, М. Българската лексикография и класификация на речниците. [Choroleeva, M. *Balgarskata leksikografiya i klasifikatsiya na rechnitsite*.] // <<https://ispan.waw.pl/ireteslav/bitstream/handle/20.500.12528/70>

3/Lexikografia-2016-49-54.pdf> (5.11.2021)

<<http://dcl.bas.bg/resursi/wordnet/>> (1.11.2021)